

УДК 378 (477)

Корчевський Д. О.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті обґрунтовано психолого-педагогічні засади інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій як положення щодо неперервності професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій; психологічного супроводу розробки інтеграції змісту професійної підготовки; науково-методичного забезпечення інтеграції змісту навчального процесу; забезпечення відповідного навчального середовища; діагностики результатів інтеграції змісту професійної підготовки; результативності інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій.

Ключові слова: психолого-педагогічні засади, фахівці з інформаційних технологій, інтеграція, зміст навчання.

Сучасна освіта інтенсивно оновлюється і розвивається, що зумовлено низкою чинників: “Однією з головних причин розвитку освіти є досягнення у науково-технічній галузі. Докорінні зміни, які відбулись у самій науці, а також різноманітні наслідки науково-технічного прогресу в різних сферах суспільного життя зробили необхідним приведення змісту освіти у відповідність до її досягнень” [1, с. 5]. Надзвичайно важливе значення для розвитку освіти мають також соціальні зміни, яких зазнав світ упродовж останніх десятиліть.

Актуалізація проблем проектування змісту професійної підготовки ІТ-фахівців є об’єктивною потребою сучасної неперервної професійної освіти. Зумовлюється вона такими чинниками:

- інтеграційним різнорівневим підходом до навчання й освіти, що забезпечує неперервне професійне удосконалення фахівців;
- уведенням державних і галузевих стандартів освіти на різних рівнях;
- упровадженням інноваційних освітніх технологій; наступністю освітніх програм;
- визначенням і науковим обґрунтуванням інваріантної і варіативної складових змісту навчання у процесі розроблення навчальних планів і програм.

Питаннями професійної підготовки фахівців з інформаційних технологій займалися Т. Альшанська, І. Мендзєбровський, О. Сорочинський, О. Брянцев, С. Петрович, О. Прозор, І. Захарова, Н. Поліщук, І. Федоров, І. Бардус та ін. На сучасному етапі накопичено значний досвід досліджень проблем інтеграції, зокрема теоретико-методологічних основ інтеграції (М. Берулава, С. Гончаренко, В. Загвизинський, І. Козловська, М. Чапаєв), інтеграції змісту навчання у професійній освіті (В. Безрукова, А. Беляєва, Р. Гуревич, Д. Коломієць та ін). Водночас, поза увагою дослідників залишилось шляхи реалізації педагогічних положень у підготовці фахівців з інформаційних технологій.

Мета статті – обґрунтування загальнопедагогічних засад реалізації інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій.

Для підвищення конкурентоспроможності випускників та розвитку системи їх працевлаштування необхідно розробити програму заходів, спрямованих на інтеграцію інтересів роботодавців, вищих навчальних закладів і випускників вищих навчальних закладів з питань працевлаштування; використовувати зарубіжний досвід вищих навчальних закладів для підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних випускників, а також розробити систему постійного оновлення та вдосконалення науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу та забезпечити підтримку й

заохочення до наукової роботи тощо.

З цієї метою необхідно передбачити підготовку педагогічних кадрів з сучасних урахуванням потреб, запланувати спеціалізацію студентів, переглянути зміст бакалаврської та магістерські програм, створити постійний психологічний супровід навчального процесу, а також науковий супровід навчання, який передбачає реалізацію завдань дослідницького і впроваджувального характеру, забезпечити диференціацію й індивідуалізацію освіти при забезпеченні державних освітніх стандартів на основі різноманіття освітніх установ і варіативності освітніх програм, істотно актуалізувати зміст і підвищити якість професійної підготовки на цих рівнях освіти з орієнтацією її на міжнародні стандарти якості, інтенсифікувати діяльність по укрупненню, інтеграції професій, повернути установи до потреб місцевого ринку праці тощо.

Доцільність використання інтегративного підходу зумовлена необхідністю забезпечення неперервності і цілісності професійного становлення особистості майбутнього фахівця; поєднання традиційного та інноваційного в професійній освіті; розуміння інтеграції як сутнісної характеристики освіти; орієнтація освіти на самопізнання, саморозвиток, самовиховання і самореалізацію кожного студента.

Підґрунтям неперервної комп'ютерної освіти є комп'ютерні науки та суміжні, що віддзеркалюють складні закономірності створення, діяльності та обслуговування комп'ютерних систем. На кожному етапі неперервної комп'ютерної освіти зміст і форма освітнього процесу повинні сприяти задоволенню потреб особистості у відповідності з особливостями етапу та професії.

З цієї точки зору усіх, хто навчається, доцільно поділити на дві групи: фахівців, для яких комп'ютерна галузь є основним предметом діяльності; особи, для яких комп'ютерна наука є засобом їх професійного удосконалення та розвитку особистості. Для кожної з цих груп зміст комп'ютерної освіти має бути різним.

Загальна середня освіта дає змогу школярам здобути базовий рівень комп'ютерних знань, оволодіти елементами комп'ютерної техніки, які дозволяють використовувати їх для розв'язання життєвих ситуацій. Зміст шкільної комп'ютерної освіти сприяє розвитку комп'ютерної культури та формуванню професійного мислення. Комп'ютерні знання мають віддзеркалювати нові комп'ютерні явища і комп'ютерні поняття, формувати вміння і навички професійного аналізу і розрахунків, розвитку творчих здібностей учнів. Шкільна комп'ютерна освіта є базою для її подальшого розвитку і поглиблення.

Таким чином, одним із значущих чинників є неперервність комп'ютерної підготовки, що дозволяє з одного боку враховувати під час реального процесу навчання знання й вміння учнів, сформовані на попередніх етапах навчання, а з другого боку продовжувати комп'ютерну підготовку учнів неперервно, в оптимальному варіанті – все життя, в процесі отримання ними знань з різних галузей [2]. Виділяють три основні напрями неперервної підготовки: неперервна освіта окремої особи протягом всього життя; неперервна підготовка в навчальних закладах; неперервна перепідготовка або неперервне підвищення кваліфікації фахівців в процесі їхньої трудової діяльності.

Найважливішим моментом, який необхідно усвідомити, є та обставина, що в нинішніх умовах загальну освіту необхідно всім членам суспільства, людям всіх професій і спеціальностей. У новому суспільстві “людям необхідний той базис, який дозволить, по-перше, розуміти один одного. По-друге – служити основою для розвитку творчих можливостей кожної людини, його самовираження і самореалізації в різноманітних сферах людської діяльності, які динамічно змінюються. Адже відомо, наприклад, що в умовах ринкової економіки практично кожній людині доводиться не тільки часто змінювати місце роботи, але на протязі трудового життя в середньому 5-6 разів змінювати професію” [7, с. 51].

Реалізація завдань професійної орієнтації на комп'ютерні професії та організація допрофесійного профільного навчання учнівської молоді в сучасній старшій

загальноосвітній школі “вимагає певної диференціації відбору змісту, оптимізації структурної побудови, оновлення методики викладання та вдосконалення організації навчального процесу з професійно-орієнтованих курсів, які б якомога повніше враховували особисті потреби кожного учня щодо їхнього професійного самовизначення та сприяли формуванню у них широкого світогляду з певної галузі продуктивної діяльності людини” [9, с. 179]. Зважаючи на достатньо великий обсяг навчального матеріалу з обраного напрямку профільного навчання, кожна спеціалізація відбувається в рамках окремого навчального курсу.

Важливою складовою системи безперервної освіти є система післядипломної освіти фахівців. У свою чергу центральною складовою підсистемою післядипломної освіти є система підвищення кваліфікації. Вона покликана забезпечувати зростання рівня володіння фахівцями професією, спеціальністю протягом усієї їхньої професійної діяльності з урахуванням набутого досвіду та особистісних змін, що відбуваються з мірою дорослішання людини [6]. Безперервне підвищення кваліфікації фахівців з інформаційних технологій спрямоване не тільки на послідовне удосконалення їх професійних якостей, збагачення і оновлення наявної суми знань і умінь, а й на розвиток особистісних властивостей, вдоволення індивідуальних освітніх потреб, забезпечення соціального захисту та повнішої самореалізації фахівця у процесі професійної діяльності.

За реалізації інтегративної функції педагогіки, що послуговується знаннями інших наукових дисциплін, припускається можливість використання методологічних і теоретичних положень, методик, різних наукових підходів, зокрема із споріднених з педагогікою наук, для вивчення стану сформованості професійної рефлексії майбутніх фахівців, але з певними обмеженнями й додатковими роз'ясненнями. Тому важливе значення мають регулятивні складові професійної самосвідомості.

Розвиток мислення з використанням оптимально поєднаних предметних та інтегрованих знань сприяє загальному розвитку особистості; відтворення необхідних знань за інтегративного підходу до навчання відбувається швидше та повніше, як і перенос засвоєних прийомів діяльності з одного навчального предмета в інший, з навчальної діяльності у ненавчальну тощо; функціонування інтелектуальних операцій у сфері інтегрованих знань має більший обсяг і кількість зв'язків, що веде до розвитку мислення; переструктурування ситуацій відбувається швидше та більш умотивованим за використання для характеристик ситуацій не лише предметних, але й інтегрованих знань; інтеграція знань сприяє розробці прогностичних аспектів мислення, оскільки базується на міждисциплінарних асоціаціях

Загалом, психологічними передумовами інтеграції є принцип єдності свідомості та діяльності, оскільки інтегровані асоціації є найбільш складним різновидом зв'язків психологічних процесів, вони забезпечують повноту та цілість знань.

Розвиток науково-методичного забезпечення інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій має сприяти підвищенню якості самостійної роботи студента із засвоєння знань, умінь і навичок, що надають не лише конкретні дисципліни освітньо-професійних програм, але й відповідні інтегровані курси та метапредмети. Для цього необхідно створення баз даних, що містять відповідні матеріали щодо навчальної, наукової та методичної діяльності за діючими навчальними предметами; сформувати комплекс навчально-методичних матеріалів для викладання інтегрованих курсів та метапредметів; розробити матеріали для підготовки викладачів до інтегрованого навчання студентів у першу чергу на базі загальнокомп'ютерних та професійних дисциплін тощо.

Педагогічне середовище у навчальному закладі відіграє суттєву роль і впливає на результативність професійної підготовки фахівця. Водночас середовищу властиві чинники, які поділяють на міжнародні, регіональні, групові, міжособистісні тощо. За якісними характеристиками ці чинники бувають педагогічної природи, тобто власне педагогічні,

навмисно створювані, і іншої природи, але педагогічно значущі (певні педагогічні наслідки). До останніх належать широкий діапазон таких чинників: від державного устрою, політики до сім'ї, особливостей професійної діяльності, ринку праці тощо. З іншого боку, протягом навчання майбутній фахівець повинен ознайомитися зі соціальним середовищем як основним полем майбутньої професійної діяльності.

Інноваційне педагогічне середовище впливає на низку актуальних завдань навчання [3], зокрема це реалізація системи управління навчальним закладом і його педагогічне забезпечення; створення колективів, тісно пов'язаних із виробництвом, бізнесом та управлінськими структурами; відкриття нових спеціалізацій, що особливо актуально у галузі комп'ютерній; інтеграція з іншими науковими та навчальними структурами; підготовка фахівця з професійними і соціальними компетенціями й інноваційним мисленням. Сучасний освітній простір – це багатовимірне, поліфункціональне утворення, яке характеризується нерозривністю, процесуальністю, оновленим змістом та виступає об'єктивним чинником особистісно-професійного розвитку як студентів, так і викладачів. Особливості формування освітнього простору на основі принципу інтеграції у вищій школі зумовлені системою управління, специфікою професійної діяльності майбутніх фахівців, а також формуванням у них професійно-спеціалізованих компетенцій.

Принцип інтеграції забезпечує системну цілісність та динамічність структуроутворюючих компонентів освітнього простору, які спрямовані на оптимізацію професійного становлення майбутніх, формування у них готовності до навчання впродовж усього життя, здатності до самоорганізації та конкурентоздатності у професійній діяльності. Досягнення мети побудови освітнього простору на базі принципу інтеграції, орієнтованого на формування у студентів професійної компетентності передбачає вирішення низки завдань [3]. Зміст сучасного інтегративного освітнього простору трактується як інтегрований засіб професійно-особистісного розвитку майбутнього фахівця, створеного шляхом встановлення інтегративних зв'язків в управлінні професійною підготовкою, організації системної цілісності змісту навчання, науково-методичного забезпечення, забезпечення ефективної адаптації освітніх програм, навчально-методичної та науково-дослідницької роботи до нових вимог якості підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій тощо.

У діагностиці результатів створених зінтегрованих об'єктів (навчальних курсів, інтегрованих курсів, метапредметів, інтегрованих моделей тощо) ми спиралися на методики, відібрані та запропоновані М. Чапасвим, оскільки вважаємо їх найбільш повними та ефективними [10]: аксіоматичний, антиномний, герменевтичний та гомеомеричний, а також методи широкого фронту, подвійного входження базисних компонентів в інтегративне ціле, емпіричного аналізу та методологічного експерименту.

Аксіоматичний метод передбачає чітке визначення ключових понять, використовуються в результаті інтеграції змісту навчання, зокрема правильне конструювання аксіом із первинних тверджень.

Антиномний метод впливає з твердження, що усі зінтегровані об'єкти повинні бути схожі між собою, будуючись та функціонуючи на основі єдиних закономірностей і вимог. З іншого боку, кожен зінтегрований об'єкт є особливим, відмінним, індивідуальним, містить власні нюанси, пов'язані з його змістом, метою, формами реалізації в навчальному процесі тощо.

Герменевтичний метод доволі близький до інтеграційного аналізу, оскільки в герменевтиці, як і в інтеграції центральне місце займають взаємовідносини між частиною і цілим: для розуміння цілого необхідно зрозуміти його окремі частини, але для розуміння окремих частин уже потрібно мати уявлення про сенс цілого.

Гомеомеричний метод дозволяє розглянути зінтегрований об'єкт розділеним на необмежену кількість різноякісних складових, кожна з яких, у свою чергу, є необмеженою сукупністю. Він дає можливість представити інтегративне ціле як різноманітну єдність

якісно відмінних одна від одної частин, що перебувають у паритетних стосунках, які виводяться один з одного, але не зводяться один до одного.

Метод “широкого фронту” передбачає початковий опис найзагальніших характеристик системи, який пізніше деталізується. У разі зінтегрованого об’єкту провідне місце займає не лише його опис (зміст, структура, форми викладання тощо), а й акцентування на його цілісності, системності.

Метод подвійного входження базисних компонентів в інтегративне ціле полягає в тому, що кожний з базисних компонентів будь-якої підсистеми змісту освіти входить у його загальну структуру двояко: як наскрізна лінія стосовно структурних компонентів та як один з явно виражених компонентів. Цей метод дозволяє розглядати компоненти зінтегрованого об’єкту, одночасно як представників тієї або іншої галузі діяльності і як елементи інтегративного новоутворення, сформованого шляхом об’єднання вибраних компонентів.

Методи емпіричного аналізу передбачають аналіз уже сформованих дисциплін інтегративного характеру та вивчення можливостей побудови нових зінтегрованих об’єктів змісту професійної підготовки на основі наукових розробок. Це зумовлено тим, що нині набагато важливіше діагностувати існуючі інтегровані об’єкти, ніж створювати нові без належного теоретико-методологічного обґрунтування.

Методологічний експеримент дозволяє перевірити використані в процесі інтеграції змісту нові соціальні орієнтири, ключові ідеї наскрізного характеру, пізнавальні засоби тощо. При цьому передбачається функціонування одного і того ж зінтегрованого об’єкту за різних умов і фіксація результатів за допомогою діагностичних методик відповідних особливостей.

Формування педагогічної системи як концепції, тобто системи поглядів на явище чи процеси, передбачає використання як координації, так і субординації інтегративних зв’язків, коли більшість елементів системи визначається іншими її елементами та підпорядковується цілому. Причому, окремі явища можуть бути цілими ієрархіями систем. Тому результатом інтегративного процесу однозначно є інтегративна система. Водночас, інтеграція є єдиним процесом взаємодії елементів, де водночас забезпечується системність кінцевого результату процесу та зберігаються індивідуальні властивості елементів інтеграції. Інтегративні процеси не тільки не заперечують, але й викликають процеси диференціації. Надзвичайно важливим результатом інтеграції є те, що обсяг інтегрованих знань менший за обсяг елементів знань, що інтегруються, за рахунок якісних перетворень елементів: це стає можливим за рахунок усунення дублювання знань у різних навчальних дисциплінах.

Інтеграція змісту буде результативною, якщо “розробка інтегративних продуктів змісту навчання (навчальних планів, інтегрованих програм навчальних дисциплін, програм професійних модулів, метапредметів тощо) сприяє формуванню цілісного сприйняття професійної діяльності, здатності самостійно інтегрувати знання та способи мислення та міждисциплінарного вирішення комплексних професійних проблем” [8, с. 158].

Тому основними результатами інтеграції змісту професійної підготовки можна вважати: сформованість цілісної системи знань і умінь застосовувати свою професійну компетентність у професійній діяльності, здатність до міждисциплінарного бачення і вирішення професійних проблем, здатність самостійно інтегрувати знання та способи мислення, сформованість навичок професійно-творчої діяльності та гнучкість аксіосфери майбутнього фахівців з інформаційних технологій, її відкритість для подальшого розвитку.

Таким чином, можна зробити висновок, що загальнопедагогічними засадами реалізації інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій є положення щодо неперервності професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій; психологічного супроводу розробки інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій; науково-

методичного забезпечення інтеграції змісту навчального процесу; забезпечення відповідного навчального середовища; діагностики результатів інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій; результативності інтеграції змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій.

До подальших напрямів дослідження відносимо розробку освітніх моделей інтеграції змісту майбутніх фахівців з інформаційних технологій на основі розроблених педагогічних засад.

Використана література:

1. *Арцишевська М. Р.* Інтеграція змісту освіти : монографія / М. Р. Арцишевська, Р. А. Арцишевська. – Луцьк : РВВ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 316 с.
2. *Громов Є. В.* Стан проблеми неперервної комп’ютерної підготовки студентів з інформаційних технологій [Електронний ресурс] / Є. В. Громов, Т. В. Ящун. – Режим доступу : [http:// library. uipa. kharkov. ua/ images/ data/ zbirnik/ 21/ Gromov. doc](http://library.uipa.kharkov.ua/images/data/zbirnik/21/Gromov.doc) 2008.
3. *Делия В. П.* Формирование и развитие инновационной образовательной среды гуманитарного вуза : [науч. изд.] / В. П. Делия. – М. : ООО “ДЕ-ПО”, 2008. – 484 с.
4. *Зубко А. М.* Організаційно-педагогічні умови удосконалення навчального процесу в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти” / А. М. Зубко. – К., 2002. – 22 с.
5. *Кубасов О. П.* Формирование современного образовательного пространства на основе принципа интеграции (на примере вузов Министерства внутренних дел) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 – общая педагогика, история педагогики и образования / О. П. Кубасов. – Казань, 2012. – 26 с.
6. *Марусинець М. М.* Професійна рефлексія майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика формування : монографія / М. М. Марусинець. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2012. – 420 с.
7. *Новиков А. М.* Постиндустриальное образование / А. М. Новиков. – М. : Издательство “Эгвес”, 2008. – 136 с.
8. *Попова Г. Г.* Конструирование интегрированного содержания образоваельных программ в учреждениях системы начального профессионального образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 “Теория и методика профессионального образования” / Г. Г. Попова . – Владивосток, 2011. – 26 с.
9. *Сорочинський О. Б.* Архітектура та зміст навчального курсу “Допрофесійна підготовка старшокласників у галузі комп’ютерної поліграфії” / О. Б. Сорочинський, Ю. О. Дорошенко // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / редкол. – К. : Педагогічна думка, 2003. – Вип. 3. – С. 180-185.
10. *Чапаев Н. К.* Структура и содержание теоретико-методологического обеспечения педагогической интеграции : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Николай Кузьмич Чапаев. – Екатеринбург, 1998. – 568 с.

References:

1. *Artsyshevcka M. R.* Intehratsiia zmistu osvity : monohrafiia / M. R. Artsyshevcka, R. A. Artsyshevcka. – Lutsk : RVV “Vezha” Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky, 2007. – 316 s.
2. *Hromov Ye. V.* Stan problemy neperervnoi kompiuternoї pidhotovky studentiv z informatsiinykh tekhnolohii [Elektroni resurs] / Ye. V. Hromov, T. V. Yashchun. – Rezhym dostupu : [http:// library. uipa. kharkov. ua/ images/ data/ zbirnik/ 21/ Gromov. doc](http://library.uipa.kharkov.ua/images/data/zbirnik/21/Gromov.doc) 2008.
3. *Deliya V. P.* Formirovanie i razvitie innovatsionnoy obrazovatelnoy sredy gumanitarnogo vuza : [nauch. izd.] / V. P. Deliya. – M. : ООО “DYe-PO”, 2008. – 484 s.
4. *Zubko A. M.* Orhanizatsiino-pedahohichni umovy udoskonalennia navchalnoho protsesu v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh kadriv : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.04 “Teoriia i metodyka profesiinoї osvity” / A. M. Zubko. – K., 2002. – 22 s.
5. *Kubasov O. P.* Formirovanie sovremennogo obrazovatelnoho prostranstva na osnove printsipa integratsii (na primere vuzov Ministerstva vnutrennikh del) : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.01 – obshchaya pedagogika, istoriya pedagogiki i obrazovaniya / O. P. Kubasov. – Kazan, 2012. – 26 s.
6. *Marusynets M. M.* Profesiina refleksiia maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv: teoriia i praktyka formuvannia : monohrafiia / M. M. Marusynets. – Uman : PP Zhovtyi O.O., 2012. – 420 s.
7. *Novikov A. M.* Postindustrialnoe obrazovanie / A. M. Novikov. – M. : Izdatelstvo “Egves”, 2008. – 136 s.
8. *Popova G. G.* Konstruirovanie integrirovannogo soderzhaniya obrazovaelnykh programm v uchrezhdeniyakh systemy nachalnogo professionalnogo obrazovaniya : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk : spets. 13.00.08 “Teoriya i metodika professionalnogo obrazovaniya” / G. G. Popova . – Vladivostok, 2011. – 26 s.

9. Sorochynskiy O. B. Arkhitektura ta zmist navchalnoho kursu "Doprosesiina pidhotovka starshoklasnykiv u haluzi kompiuternoї polihrafii" / O. B. Sorochynskiy, Yu. O. Doroshenko // Problemy suchasnoho pidruchnyka : zb. nauk. prats / redkol. – K. : Pedagogichna dumka, 2003. – Vyp. 3. – S. 180-185.
10. Chapaev N. K. Struktura i sodержanie teoretiko-metodologicheskogo obespecheniya pedagogicheskoy integratsii : dis. ... d-ra ped. nauk : 13.00.01 / Nikolay Kuzmich Chapaev. – Yekaterinburg, 1998. – 568 s.

Корчевский Д. О. Психолого-педагогические принципы интеграции содержания профессиональной подготовки будущих специалистов по информационным технологиям.

В статье обоснованы психолого-педагогические принципы интеграции содержания профессиональной подготовки будущих специалистов по информационным технологиям как положение относительно непрерывности профессиональной подготовки будущих специалистов по информационным технологиям; психологического сопровождения разработки интеграции содержания профессиональной подготовки; научно-методического обеспечения интеграции содержания учебного процесса; обеспечение соответствующей учебной среды; диагностики результатов интеграции содержания профессиональной подготовки; результативности интеграции содержания профессиональной подготовки будущих специалистов по информационным технологиям.

Ключевые слова: психолого-педагогические принципы, специалисты по информационным технологиям, интеграция, содержание обучения.

Korchevskiy D. O. Psikhologo pedagogical principles of integration of maintenance of professional preparation of future specialists on information technologies.

In the article pedagogical principles of integration of maintenance of professional preparation of future specialists are grounded a psikhologo on information technologies as position in relation to continuity of professional preparation of future specialists on information technologies; psychological accompaniment of development of integration of maintenance of professional preparation; scientifically methodical providing of integration of maintenance of educational process; providing of the proper educational environment; diagnosticians of results of integration of maintenance of professional preparation; to effectiveness of integration of maintenance of professional preparation of future specialists on information technologies.

Keywords: a psikhologo is pedagogical principles, specialists on information technologies, integration, maintenance of teaching.

УДК 376-056.36.016:82

Кравець Н. П.

**ДІАЛОГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОРЕКЦІЯ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ УЧНІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ**

У статті розглянуто питання корекції читачької діяльності розумово відсталих учнів шляхом застосування діалогових технологій навчання. Здійснено аналіз загальної та спеціальної літератури з досліджуваної проблеми та доведено доцільність застосування діалогових технологій навчання на уроках літератури в роботі з розумово відсталими учнями з метою корекції притаманних їм порушень мислення, уваги, сприймання, уваги, діалогічного і монологічного мовлення, читачьких умінь, насамперед умінь сприймати, усвідомлювати й адекватно інтерпретувати сприйняту інформацію. Виділено загальні й специфічні форми діалогового навчання. Проведене діалогове навчання опиралося на корекційно-розвитковий і комунікативно-діяльнісний підходи, що відповідає основним принципам корекційного навчання розумово відсталих учнів. Обґрунтовано необхідність застосування діалогових завдань на уроках літератури з метою корекції читачьких умінь у розумово відсталих учнів. Визначено види й форми діалогових завдань, доступних опануванню розумово відсталими школярами. Намічено подальшу роботу із застосування діалогових технологій навчання з метою корекції читачької діяльності розумово відсталих учнів.